

Odpowiedź na pismo Stowarzyszenia Technologii Ekologicznych SILESIA
z dnia 15.09.2010 r.

W związku z toczącym się postępowaniem administracyjnym odnośnie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia pn. **Budowa Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych dla Małopolski Zachodniej na działkach nr 453/3, 453/4, 456/7, 456/8, 757/5, obręb Luszowice, Gmina Chrzanów**, niniejszym udzielamy odpowiedzi i informacji na przedstawione w w.wym. piśmie zagadnienia i pytania.

Należy jednak zaznaczyć, że odpowiedzi udziela się tylko na pytania i zagadnienia dotyczące:

1. tylko treści i zakresu merytorycznego Raportu,
2. poruszanych zagadnień dotyczących przedmiotowego przedsięwzięcia,
3. dotyczące zagadnień mających ścisły związek z obecnym postępowaniem w ramach 1-szej oceny oddziaływania na środowisko.

Jest to zgodne z zapisami rozdziału 4 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227). Ponieważ procedowana jest decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia, które jest zlokalizowane w konkretnym miejscu, na działkach wskazanych w treści Raportu, a zatem procedura dotyczy tylko zapisów Raportu zgodnie z art. 66 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227).

Odpowiedź na uwagi z zakresu zgodności z dyrektywami unijnymi, koncepcji systemu gospodarki odpadami, zgodności projektu z dokumentami planistycznymi

Pytania oraz wątpliwości przedstawione przez Państwa Stowarzyszenie odnoszą się do projektowanego systemu gospodarki odpadami dla Małopolski Zachodniej, a nie do *sensu stricto* treści Raportu.

Zaznaczamy, że toczące postępowanie w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczy ZTPOK dla Małopolski Zachodniej, a przedstawiony system gospodarki odpadami komunalnymi (wdrażany obecnie) jest pokazany w celach informacyjnych, a także dla pokazania roli ZTPOK w projektowanym systemie.

Dyskusja na temat ilości odpadów jest w przypadku Raportu bezprzedmiotowa, gdyż ilość wytworzonych odpadów została obliczona przez jej Autorów (nie są to autorzy Raportu oddziaływania na środowisko) na podstawie wskaźników zawartych w KPGO. Uwagi zawarte w tej części pisma odnoszą się do planów strategicznych z zakresu proponowanego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, a nie do treści merytorycznej omawianego Raportu... oraz całej procedury wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Uwagi z Państwa pisma zamieszczone na str. 1 do 8 niestety nie odnoszą się w żadnym aspekcie ani merytorycznym z zakresu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz w ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 roku, Nr 199, poz. 1227), ani z zakresu treści Raportu, ani nie poruszanych zagadnień dotyczących przedmiotowego

przedsięwzięcia dla którego toczy się postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Odpowiedź na zarzut niezgodności z PGOMW 2010 i brak aktualnego Planu ... dla Międzygminnego Związku Chrzanowa, Libiąża, Trzebini.

Opracowany Raport OOS dla zadania inwestycyjnego ZTPOK dla Małopolski Zachodniej jest zgodny z wszystkimi niezbędnymi dokumentami planistycznymi, niezbędnymi do wydania prawomocnej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia.

Ponad to w planie gospodarki odpadami dla województwa małopolskiego (PGOPMW 2010) znajduje się następujący zapis ...”Odpady zmieszane lub pozostałość po sortowaniu odpadów powinny być poddane metodom mechaniczno-biologicznym lub termicznego przekształcania”... Nie ma więc zatem niezgodności z tym dokumentem. Gdyby tak nie było to zarówno Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, jak i Inspektor Sanitarny, zwróciliby ta ten fakt uwagę.

Budowa spalarni odpadów komunalnych jest wymieniona w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami, jako jeden ze sposobów gospodarowania nimi. Plan ten jest dokumentem nadrzędnym nad planami wojewódzkimi, czy też gminnymi.

Nowy plan gospodarki odpadami jest w fazie procedury zatwierdzającej ten plan. W tym dokumencie uwzględniono budowę zakładu termicznego przekształcania odpadów. Brak aktualnej wersji nowego Planu... nie wstrzymuje procedury oddziaływania na środowisko dla konkretnej planowanej inwestycji.

Odpowiedź na pytania i wątpliwości z zakresu wariantowości technologicznej

Zapisy oraz wnioski przedstawione w tych rozdziałach tematycznych Raportu są opracowane na podstawie oceny i wyników instalacji obecnie pracujących w krajach UE. Do przedstawienia wariantowości technologicznej wykorzystano materiały BREF z zakresu wszystkich wariantowanych technologii. Autorzy Raportu odnosząc się do kwestii wyboru najkorzystniejszego rozwiązania wynikającego z przedstawionej analizy technologicznej, dokonali konkretnego wyboru postępowania z odpadami. Wybór termicznego przekształcania frakcji reszkowej odpadów komunalnych jest wyborem optymalnym. Przedstawiona ocena oraz wybór najkorzystniejszego rozwiązania jest jak najbardziej obiektywna i zgodna ze stanem rzeczywistym obecnie wykorzystywanych w UE metod do przetwarzania odpadów komunalnych. Propagowane przez Państwa metody MB mają również wiele wad i zalet, zresztą tak jak i termiczne przekształcanie. Po prostu nie ma takiej metody w tym względzie, która opierała by się krytyce.

Odpowiedzi z zakresu Wariantu polegającego na nie podejmowaniu inwestycji

Celem wykonania Raportu było określenie potencjalnego oddziaływania na środowisko oraz jego wpływ na poszczególne komponenty planowanej inwestycji i określenie możliwości realizacji inwestycji w proponowanym zakresie i miejscu, z uwzględnieniem zastosowanych metod zapobiegawczych, kompensacyjnych m.in. w świetle standardów i norm ochrony środowiska.

Należy przy tym pamiętać, że jego celem jest udzielenie wyczerpującej odpowiedzi o możliwościach realizacji rozważanego przedsięwzięcia w rozpatrywanej lokalizacji. W przypadku stwierdzenia takiej możliwości sformułowane będą warunki z zakresu ochrony środowiska do uwzględnienia w projekcie budowlanym na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia.

Niniejszy raport został opracowany zgodnie z art. 66 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz w ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 roku, Nr 199, poz. 1227).

Zarówno cały Raport jak i poszczególne rozdziały – w tym między innymi rozdział 4.3.1 Wariant polegający na niepodejmowaniu inwestycji - zostały wykonane i przygotowane zgodnie z sztuką pisania Raportów oraz w pełni wyczerpują temat z zakresu ocen środowiskowych w tym względzie.

Odpowiedzi z zakresu pytań o Bilanse CO₂ i Rynek energii na terenie Związku Międzygminnego

Przedstawione bilanse emisji substancji do powietrza w rozdziale 5.2 Raportu zostały wykonane i przygotowane prawidłowo.

Pełne oddziaływanie wynikające z funkcjonowania ZTPOK przedstawiono w rozdziale 8. Raportu (w tym między innymi z zakresu emisji substancji do powietrza).

Przedstawione założenia z zakresu energetyki w Raporcie są jak najbardziej prawidłowe.

Odpowiedzi z zakresu emisje

W Raporcie między innymi w rozdziale 6. przedstawiono pełny opis technologiczny wraz opisem wybranego systemu oczyszczania spalin dla ZTPOK w Chrzanowie. Między innymi w w/w rozdziale znajdują się wszystkie niezbędne opisy z m.in. zakresu:

- opisu technicznego instalacji,
- opisu technologicznego,
- schematów procesowych

Ponad to należy stwierdzić, że wszelkie dane z zakresu emisji (w tym z gospodarki wodno – ściekowej) są umieszczone w rozdziale 8. W tym rozdziale przedstawiono m. in. rozwiązania z zakresu emisji ścieków, zabezpieczeń przed emisją ścieków i rozwiązań technologicznych z zakresu gospodarki wodno – ściekowej.

Rozwiązania te nie budziły wątpliwości instytucji opiniujących treść Raportu – RDOŚ, SANEPID.

Odpowiedzi z zakresu hałas - Geodur

W Raporcie... między innymi w rozdziałach 6.5.3 oraz 8.2 przedstawiono wszystkie możliwe emisję hałasu niezbędne do prawidłowej oceny środowiskowej ze względu na wpływ hałasu na środowisko.

Uwzględniono wszystkie bloki technologiczne, które będą powodować hałas i wykonano niezbędne obliczenia oraz zaproponowano metody ochrony i zabezpieczenia przed nadmierną emisją hałasu.

Przedstawione zagadnienia z zakresu klimatu akustycznego nie budziły wątpliwości instytucji opiniujących treść Raportu – RDOŚ, SANEPID.

Odpowiedzi z zakresu waloryzacji żużli

W kwestii ewentualnego wykorzystania żużli z instalacji ZTPOK obowiązują obecnie następujące uregulowania prawne:

1) Dyrektywa 2000/76/WE

„Artykuł 9 Pozostałości

Minimalizuje się ilość i szkodliwość pozostałości pochodzących z działania spalarni lub współspalarni. Gdzie stosowne¹, pozostałości poddaje się recyklingowi bezpośrednio w instalacji lub poza nią, zgodnie z właściwym prawodawstwem wspólnotowym.

/.../

Przed określeniem dróg unieszkodliwiania lub recyklingu pozostałości ze spalarni lub współspalarni przeprowadza się właściwe badania w celu ustalenia charakterystyki fizycznej i chemicznej oraz możliwości zanieczyszczania różnych pozostałości spalania. Analiza obejmuje całą frakcję rozpuszczalną i frakcję rozpuszczalną metali ciężkich.”

2) Rozporządzenia Ministra Gospodarki (Dz. U. 02.37.229 oraz Dz. U. 04.1.2)

„§ 13. 1. Pozostałości po termicznym przekształcaniu odpadów poddaje się odzyskowi, a w przypadku braku takiej możliwości — unieszkodliwia się, ze szczególnym uwzględnieniem unieszkodliwienia frakcji metali ciężkich.

2. Dopuszcza się wykorzystanie pozostałości po termicznym przekształceniu odpadów do sporządzania mieszanek betonowych na potrzeby budownictwa, z wyłączeniem budynków przeznaczonych do stałego przebywania ludzi lub zwierząt oraz do produkcji lub magazynowania żywności, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.”

Ponadto w ramach UE przygotowano i uzgodniono projekt nowej dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady – „Dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola)” i wniosek Komisji w tej sprawie ma być przedstawiony Parlamentowi do drugiego czytania w maju bieżącego roku. Nowa dyrektywa ma zastąpić m.in. Dyrektywę 2000/76/WE. W tym wniosku odpowiedni zapis dotyczący „pozostałości” (po procesie termicznego przekształcania odpadów jest następujący):

„Artykuł 48 - Pozostałości

1. Minimalizuje się ilość i szkodliwość pozostałości. Gdzie stosowne, pozostałości poddaje się recyklingowi bezpośrednio w obiekcie lub poza nim.

2. Transport i przejściowe magazynowanie suchych pozostałości w formie pyłu odbywają się w taki sposób, aby zapobiec rozpraszaniu tych pozostałości do środowiska naturalnego.

3. Przed określeniem dróg unieszkodliwiania lub recyklingu pozostałości przeprowadza się właściwe badania w celu ustalenia ich charakterystyki fizycznej i chemicznej oraz możliwości spowodowania zanieczyszczeń. Badania te obejmują całą frakcję rozpuszczalną i frakcję rozpuszczalną metali ciężkich.”

Warunkiem koniecznym, który musi być spełniony aby można było w ogóle podejmować próby wtórnego wykorzystania żużli ze spalania odpadów komunalnych, jest takie zaprojektowanie konfiguracji segmentu spalania i odzysku ciepła, aby żużle nie były mieszane, ani z popiołami lotnymi z poszczególnych ciągów kotła, ani z pyłami z procesu odpylania spalin. Ewentualne wykorzystanie żużli musi być poprzedzone uzyskaniem stosownego dokumentu – tzw. Aprobaty Technicznej od uprawnionej jednostki. Takimi jednostkami w Polsce są np. Instytut Techniki Budowlanej w Warszawie lub Instytut Badawczy Dróg i Mostów – Pracowania Betonów i Kruszyw w Warszawie.

Aprobaty Techniczne udzielane są na wniosek producenta wyrobu budowlanego/materiału budowlanego (operatora instalacji ZTPOK lub odrębnej jednostki, do której żużle zostaną skierowane do przetworzenia). Zasady i tryb udzielania, zmiany i uchylania aprobat technicznych, a także jednostki organizacyjne upoważnione do wydawania aprobat technicznych określa rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 8 listopada 2004 r. w sprawie aprobat technicznych oraz jednostek organizacyjnych upoważnionych do ich

wydawania (Dz. U. 04.249.2497).

Wyjaśnienie (definicję) pojęcia „wyrób budowlany” zapisano w ustawie z 16 kwietnia 2004r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. 04.92.881)

„- należy przez to rozumieć rzecz ruchomą, bez względu na stopień jej przetworzenia, przeznaczoną do obrotu, wytworzoną w celu zastosowania w sposób trwały w obiekcie budowlanym, wprowadzaną do obrotu jako wyrób pojedynczy lub jako zestaw wyrobów do stosowania we wzajemnym połączeniu stanowiącym integralną całość użytkową i mającą wpływ na spełnienie wymagań podstawowych, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2003 r. Nr 207, poz. 2016 oraz z 2004 r. Nr 6, poz. 41)”

a połączenie – według wskazania w definicji „wyrobu budowlanego” – z definicją „budowli” z ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz.U.03.207.2016):

„- należy przez to rozumieć każdy obiekt budowlany nie będący budynkiem lub obiektem małej architektury, jak: lotniska, drogi, linie kolejowe, mosty, wiadukty, estakady, tunele, przepusty, sieci techniczne, wolno stojące maszty antenowe, wolno stojące trwale związane z gruntem urządzenia reklamowe, budowle ziemne, obronne (fortyfikacje), ochronne, hydrotechniczne, zbiorniki, wolno stojące instalacje przemysłowe lub urządzenia techniczne, oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów, stacje uzdatniania wody, konstrukcje oporowe, nadziemne i podziemne przejścia dla pieszych, sieci uzbrojenia terenu, budowle sportowe, cmentarze, pomniki, a także części budowlane urządzeń technicznych (kotłów, pieców przemysłowych, elektrowni wiatrowych i innych urządzeń) oraz fundamenty pod maszyny i urządzenia, jako odrębne pod względem technicznym części przedmiotów składających się na całość użytkową”

wskazuje na możliwe obszary zastosowań przetworzonych żużli z instalacji ZTPOK, po uzyskaniu przez ten materiał Aprobatacy Technicznej, która jest dokumentem wydawanym z okresem ważności – 5 lat. Jednostka aprobująca określi w wydanym dokumencie m.in.:

- przeznaczenie, zakres i warunki stosowania wyrobu budowlanego,
- właściwości użytkowe i własności techniczne wyrobu budowlanego istotnie związane z wymaganiami podstawowymi, ich poziom i metody badań,
- wymagania dla zakładowej kontroli produkcji.

Jednostka aprobująca wskaże również w Aprobacie Technicznej obowiązujący system oceny zgodności.

W kontekście przedstawionej definicji budowli, a w szczególności wskazania w niej „składowisk odpadów” jako jednego z rodzajów „budowli” można więc założyć, że każda ilość przetworzonych żużli będzie mogła być skierowana do wykorzystania lub składowania. Z punktu widzenia ocenianego opracowania – Raportu oddziaływania – nie ma to znaczenia czy żużle po preparowaniu będą wykorzystywane do budowy dróg (np. jako warstwa nośna, tłuczniowa), do budowli ziemnych (budowa tam i wałów ziemnych, nasypów niwelacyjnych, ziemnych ekranów akustycznych), czy też jako warstwy inercyjne i przykrycia w budowie składowisk. Zakres i miejsce wtórnego zastosowania żużli jako kruszywa podlegać będzie ograniczeniom, które sformułowane będą w Aprobacie Technicznej. W tym zakresie na pewno będzie można skorzystać z praktycznych doświadczeń innych krajów, które sposób ten praktykują od wielu lat.

Odpad typu żużel po procesie spalania jest odpadem innym niż niebezpieczny. Wymaga to jednak okresowego potwierdzenia badaniami laboratoryjnymi wykonanymi przez akredytowane laboratorium zgodnie z zakresem badań określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady nie są niebezpieczne (Dz. U. z 2004r., Nr 128, poz.1347).

Odpad może być wykorzystany (odzysk) do sporządzania mieszanek betonowych na potrzeby budownictwa, z wyłączeniem budynków przeznaczonych do stałego przebywania ludzi lub

zwierząt oraz do produkcji lub magazynowania żywności (zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Gospodarki Odpadami z dnia 21 marca 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów).

Istnieje również, możliwość wykorzystania żużla, zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 lutego 2009 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów jako warstwę izolacyjną można wykorzystać zarówno materiały będące odpadami lub materiałami nie będącymi odpadami. W przypadku odpadów typu 19 01 12 istnieje możliwość wykorzystania ich jako przesypki, jeżeli na podstawie badań stwierdzono, że spełniają kryteria przewidziane dla odpadów obojętnych określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania odpadów danego typu.

Poza tym przypominamy, że w naszym kraju od ponad 20 lat istnieje coś takiego jak wolny rynek i obowiązują zasady konkurencji, i to one będą determinować sposób oraz ilości przedmiotowych innych niż niebezpieczne odpadów przeznaczonych do ich zagospodarowania.

Analizując doświadczenia pracujących instalacji w Europie należy stwierdzić, że żużel po mechanicznej obróbce i waloryzacji, może być wykorzystany zarówno jako materiał budowlany, jak i przesypka na składowiskach.

Pełny opis z zakresu tematu waloryzacji żużli przedstawia między innymi rozdział 6.3.11 i 8.4 omawianego Raportu.

Ponad to w rozdziale 8.4 odniesiono się do wszystkich uwarunkowań prawnych, które żużel powinien spełnić aby mógł być ponownie wykorzystany.

Raport odnosi się do wszystkich niezbędnych rozporządzeń z zakresu gospodarki odpadami dla ZTPOK.

Odpowiedzi na uwagi z zakresu badania tła i wielkości emisji skumulowanej

Obliczenia rozprzestrzeniania się emisji substancji do powietrza wynikająca z funkcjonowania ZTPOK wykonano odnosząc się do aktualnych aktów prawnych ustanowionych w tym zakresie. W Raporcie... przede wszystkim w rozdziale 8.1 przedstawiono pełne oddziaływanie zakładu ze względu na emisję substancji do powietrza, a zastosowany do obliczeń program jak i metodyka obliczeń jest zgodna z:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U, Nr 47/2008 poz. 281),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 10/2010, poz. 87,

Z tego powodu wszelkie wyniki, analizy, oceny oddziaływania na środowisko przedstawione w Raporcie... z zakresu emisji substancji do powietrza są wykonane prawidłowo i zgodnie z aktualnym prawem w tym zakresie. W obliczeniach uwzględniono tzw. tło zanieczyszczeń, który to dokument zyskano w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska.

Raport również odnosi się w swojej treści do możliwości kumulacji się zanieczyszczeń wynikających z pracy samego ZTPOK, jaki i odnosząc się do obecnego stanu, uwzględniając między innymi ZTPOK, Elektrownie Siersza, Cementowni Górka, Rafinerii Trzebinia, itp.

Zarówno cały rozdział 8. odnosi się do pełnej oceny emisji wynikającej z funkcjonowania ZTPOK, uwzględniając przy tym tło w jakie zostanie wkomponowany, jak i rozdział 8.14, który jest podsumowaniem i wynikiem opisu i ocen ze względu na kumulację zanieczyszczeń.

Odniesiono się również do tematu przekroczenia dopuszczalnego poziomu rocznego R pyłu zawieszonego PM 10 na terenie miasta Chrzanowa. Analizę i wnioski wynikające z tego zagadnienia przedstawia rozdział 8.1.5.4 Raportu...

Uwaga z zakresu POIiŚ

Uwaga nie ma nic wspólnego treścią Raportu, jak i z całym postępowaniem w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach omawianego przedsięwzięcia.

Uwaga odnośnie stacji przeladunkowych

Uwaga nie dotyczy przedmiotu postępowania, czyli ZTPOK w Chrzanowie. Raport odnosi się w swojej treści do zadania inwestycyjnego jakim jest Zakład Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych dla Małopolski Zachodniej, a nie do systemu gospodarki odpadami lub do zadań typu stacja przeladunkowa, dla których będzie zapewne przeprowadzone osobne postępowanie odnośnie oceny oddziaływania na środowisko.

Opracował
Zespół MBKM – ochrona środowiska s.c.
Kraków, dnia 12.07.2011 r.